

wier opdracht hij niet uitvoerde en pijnigde zichzelf af door het drukkende gevoel zijn plicht verzaakt te hebben.

Tot rustig werken is hij nooit gekomen. Het waren geniale ingevingen die hem bezielde. Hij smeedde plannen zóó grootsch dat ze onuitvoerbaar bleken, te meer daar hij alle details van het werk zelf wilde leiden en uitvoeren, tot zelfs het vervoer van het marmer.

Was Donatello de talentvolle werker, Michel-Angelo vertoonde alle kenmerken van het ongeëquibreerde genie. Ofschoon ook de eerste de smart en bovenal den zenuwigen scheppingsdrang van den kunstenaar gekend heeft, Michel-Angelo is veel meer nog een door de kunst bezetene.

Inderdaad, zijn leven en zijn arbeid hebben hem geen geluk gebracht en geen voldoening. Zijn eigen beelden drukken het veelal uit.

Vonden we in Donatello's figuren iets van hun maker terug, de gemoedstoestand waarin hij verkeerde toen hij hen ontwierp, Michel-Angelo's beelden zijn vaak geheel de tot materie geworden zieletoestanden van hun schepper.

Ik zeide dat Donatello zijn modellen koos uit de menschen om hem heen; het is duidelijk dat een man als Michel-Angelo geen modellen vinden kon voor wat hij wenschte te verbeelden.

In de Medici-kapel in San Lorenzo zien we zijn figuren in al hun grootscheit. Hij had daar onder meer twee portretten te vervaardigen, dat van Giuliano en dat van Lorenzo de Medici, doch toen zij gereed waren bleek de gelijkenis zeer gering. Michel-Angelo had dit ook niet anders bedoeld.

„Wie zal haar (die gelijkenis) nog zien over tien eeuwen?” antwoordde hij toen men hem op deze nalatigheid opmerkzaam maakte.

Van Giuliano heeft hij een symbool van het leven dat handelend optreedt gemaakt, van Lorenzo een beeld dat den bijnaam van „De Denker” ten volle verdient.

Deze beide typen zijn prachtig weergegeven en hebben onze bewondering, maar we worden stil, bevangen door een groote ontroering, wanneer we daaronder de vier figuren zien van „De Dag”, „de Nacht”, „de Morgenstond” en „de Avondschemering”.

S p r a k e n wij bewonderend bij Donatello's kunstwerken, hier is het als wordt ons de mond gesnoerd. We staren langen tijd zwijgend op die beelden waaruit al de melancholie, al de onvoldaanheid en al het pijnigend verlangen van het genie spreekt.

Er is vooral in den „Morgenstond” een zóó smartelijke uitdrukking om den nieuw te aanvaarden dag, dat we ons innig ontroeren voelen om zoo wrange smart.

In deze figuur heeft Michel-Angelo zeker zichzelf geheel weer gegeven, zooals het groote talent altijd in hem dierbare werken zich weer moet geven.